

Venus

Fra novellesamlingen
Menneskenes Døtre
1900

Af Jakob Hansen

e-bog.org

Venus

Af Jakob Hansen

Fra Menneskenes Døtre

Første gang udgivet på Gjellerups Forlag år 1900

Digitaliseret bearbejdning af

Kristoffer Hunsdahl

e-bog.org

- - -

I.

Floden skyllede sine blinkende Vande mod Øst. Dens sydlige Bred var en Lavning, dens nordlige en Række Klippeaase, der gennembrødes af brede, skovklædte Dalføringer. Paa en af Bakkerne og helt ned i Dalen laa paa Kejser Theodosius' Tid den lille By Abracte, og højt over Byen dens navnkundige Venustempel, hvortil de Fromme valfartede fra nær og fjærn. Det var grundet paa selve Klippen, men Stadboerne havde slæbt Muld derop i store Kurve, og rundt om Templets marmorhvide Søjlehaller voxede en dunkel Olivenlund.

Paa Flodens Syd-Bred laa enkelte Huse, en Forpost for Staden. Dér boede en ung Mand ved Navn Julius. Han havde tit ønsket at nedlægge sit Offer paa Gudindens Alter, foran hendes eget skønne Aasyn. Men han undsaa sig;

han var endnu saa ung af Aar, og han var Genstand for sine Jævnaldrendes Spot: Se først at finde dig en jordisk Venus. Nu var hans Længsel dog bleven ham uimodstaaelig; han samlede en Buket af de smukke, blaa, af Digterne saa tit besungne Aspho-delos-Blomster og begav sig til Templet ad en kun lidet befærdet Klippesti. Det var i Middagstiden, og han haabede, at ingen skulde se ham. Han lagde sin Gave paa Alteret og hviskede en sagte Bøn om Lykke i Kærlighed. Han hævede sit Blik, og alle hans Sanser daaredes ved Synet af Gudindens Skønhed. Hver Linje, der afgrænsede hendes underdejlige Legem, var saa yppig og blød og dog saa jomfrueligt kysk som selve den over alt jordisk rent og urent evigt ophøjede Kærlighed. Han bredte Armene ud: Kunde han favne den høje Gudinde, kunde han skænke den døde Statue Liv, saaledes som Pygmalion en Gang ved sin brændende Kærlighed havde indgydt den kolde Sten Liv og Aande.

Han skræmtes op af en let Støj, saa sig tilbage og fik Øje paa den skønne Romerinde Politta, hvis Fader ejede en Villa ved Flodbredden. Han blev forvirret, men besindede sig snart og tænkte: Gudinden har hørt min Bøn og sendt den skønne Politta paa min Vej. Og han gik hende glad om end nølende i Møde, hilste og sagde:

»I Nat aabenbarede Gudinden sig for mig i en Drøm og sagde til mig: Indfind dig i min Helligdom ved Middagstid, og du skal faa din Elskede at se. Men nu fatter jeg, at Venus kun har villet drive Gæk med mig; ti en saa skøn og højbaaren Kvinde som I, kan ingenlunde nære Kærlighed til mig.«

Han bøjede sig dybt
og vilde gaa.

»Endnu aldrig har jeg hørt, at Gudinden brød sine Løfter. Og de, som tvivler paa hendes Ord, gør sikkerlig Uret,« sagde Politta.

Da lo Ynglingens Hjærte af Glæde. Han knugede den unge Pige til sig, og de kyssede hinandens Munde. Og de traadte tilbage og stirrede paa hinanden med glade, forundrede Øjne: at de først havde fundet hinanden nu! de, som havde tilhørt hinanden fra Tidernes aarleste Morgen. Og de saa til Bunds i hinandens Hjærter; der fandtes i dem ikke Svig eller Sorg, men idel Kærlighed og Glæde. De tog hinanden i Hænderne og sprang ned over Klipperne som lette Kid. Og de søgte dybt, dybt ind i Skoven, hvor Kilden sprudler, hvor Mosset er blødest og Skyggen dybest —.

Men der kom mange Dage efter denne, og alle var de fulde af Solskin og Sang, af Ungdoms Leg og Lyst; ti hver Dag mødtes Julius og Politta. Først gik de frem for Gudindens Billede, lagde deres Blomster-Gave paa Alteret og knælede en Stund i andagtsfuld Tavshed. Siden sprang de ned over Klipperne som spændstige Kid og gemte sig bort i Skoven, hvor Mosset er blødest og Skyggen dybest.

II.

Politta var borte.

Det led ud paa Efteraaret, og Nætterne var allerede saa lange, saa lange. Julius kunde slet ikke sove; ti Blæsten fejede hen over Sletten, der strakte sig syd for Floden; den slog mod Murene og ruskede i Vinduer og Døre, som vilde den trænge ind til ham i Stuen med sit klamme Aandepust. Regnen strømmede ned, smeldede mod Taget i tunge,

stødwise Byger. Og Floden hulkede saa tungt, som pintes den af ulidelig Smerte og nagende Savn.

Politta var borte.

Hvad var saa dertil at sige? Hun kom hvert Aar til Egnen som en smuk, fremmed Fugl; og hun drog hvert Aar bort, naar den barske Vinter meldte sit Komme. Hun var ogsaa draget bort i Aar — med sin Fader. Dertil var intet at sige. Heller ikke havde han bundet hende til at blive med noget Løfte. Hvad Under, om hun nu laante Øre til en Bejler af hendes egen Stand? Og der var jo andre Kvinder til — hvorfor klage? Det var heller ikke Savnet, der holdt ham vaagen; det var den stride Regn og de hylende Vinde, Bladene, der føg langs den opblødte Jord og bankede paa Husets Ruder, og Floden, der hulkede og jamrede sig hver eneste Nat, som stedtes den i ulidelig Vaande.

III.

Der var jo andre Kvinder til.

Og han strakte Haanden ud efter deres Kærlighed. De lo til ham, skæmtede med ham, tog ham i deres Arme og kaldte ham deres egen Hjærtens-Ven. Men midt i Glæden hændte det stundom, at han blev bleg og tavs. De spurgte ham hvorfor?

Da svarede han:

»I lyver for mig; al Kvinde-Tale er falsk. Ved jeg, hvem I skænkede Jer Gunst sidstledne Nat?«

Og de skiltes i Mishag og Vrede. Eller han svarede:

»Jeg glæder mig ikke; ti min rigtige Kæreste, hun er ikke her, hun er langt, langt borte.«

Da blev deres Kærtegn hedere og hedere. De vilde vinde ham helt og udslette hvert Minde om denne Kvinde, der daarede hans Sanser, endog hendes Legem var langt borte.

Og han skiltes fra dem med slet skjult Lede.

Paa Vejen ud var han kommen forbi Gudindens Tempel, og han havde vendt sit Blik til den anden Side. Paa Vejen hjem kom han ogsaa der forbi; han knyttede sin Haand, skulede ondt til den hvidt skinnende Søjlehal:

»Heller burde du ladet min Ungdoms taabelige Anraabelse ubønhørt, siden dit Glædens Bæger rummer saa besk et Bundfald.«

IV.

Tomhed og Lede var omkring ham og i ham. Og han strejfede viden om: at han dog maatte finde noget, der kunde fylde det gabende Svælg i hans Indre.

Der kom en Fremmed til Staden, en Kristen, en Præst. Han var lille og hæslig, men hans Ord var stærkt og trængte som en skarpt sleben Klinge ind i Hjærtets lønligste Kroge. Han talte om Gud, han talte om Synden, mest om den sidste. Og selve Kærligheden mellem Mand og Kvinde var den evige Synd, der forplantedes fra Slægt til Slægt; og hver Undfangelse var en Brøde. Hans Mund flød over af Bespottelser og onde Ord, som de aldrig før havde hørt der paa Egnen; ti i Stedet for Kærlighed sagde han: Hor, Uterlighed, Brynde, Skørlevnet, Liderlighed.

Og Venus nævnte han en Skøge, en Dæmon, en Djævel, der daarede Menneskenes Sind ved sin Skønhed og hildede

dem i alskens syndige Lyster og Begæringer for tilsidst at efterlade dem i Lede og Elendighed.

Julius lyttede til denne Tale, og den tyktes ham sand, som skaaren ud af hans eget Hjærte, hvori Livet havde ridset den med uudslettelige Træk.

Men om Natten, da han laa paa sit Leje, blev han syg af Længsel, udbredte sine Arme og stammede: Politta, kom til mig! og jeg vil hviske dig i Øret, at min Kærlighed er stærk som Døden; jeg vil minde dig om hin Nat, da Floden var stegen over sine Bredder, og alle Broer var borte. Da satte jeg mit Liv i Vove og svømmede over til dig. Og endda vidste jeg ikke, at jeg elskede dig. Men nu ved jeg det — —.

Som han saaledes voxede i Længsel efter sin Elskede, randt det ham i Hu, hvad Præsten havde sagt, og han raabte:

»Venus! Venus! — Du frister mig. Hælvten af mit Blod har du allerede drukket. Dine Læber er endnu røde deraf, og allerede tørster du efter det tiloversblevne. Vig bort fra mig fule Kvind, Djævel!«

Han kastede sig uroligt frem og tilbage. Snart tog Mindet om hans Elskede ham paa bløde Arme og bar ham bort til lyse, solbeskinnede Egne under en evigt blaanende Himmel. Snart gav Præstens Tale Genlyd i hans Hjærte, og han krøb sammen og mumlede vilde Forbandelser mod den falske Guddom, som havde hildet ham i sin Snare.

V.

En Flok Mænd kom til Byen. Præsten kaldte dem Brødre; selv kaldte de sig Hellige. Der var Munke iblandt dem og menneskehadende Eremiter. Julius kendte nogle af

dem: der var Ruben, Kræmmerens Søn fra Nabobyen, han som var vanfør fra Barndommen af; der var Honorius, for hvis Lystenhed intet levende havde været helligt. De fleste var hæslige og værkbrudne.

De stod frem paa Torvet og vidnede om de kraftige Gerninger, de ved Herrens naaderige Hjælp og Bistand havde udført. En pralede, fordi han i Gere havde knust Apollos Billedstøtte med en Hammer. En anden vidnede, at han havde lagt en Løkke om Halsen paa Dionysos og slæbt ham gennem Gadens Søle. »Og jeg,« udbrød en skummel Fanatiker, »har slynget Gudinden Pallas Athene ned i saa dyb en Afgrund, at hun vist ingen Sinde stiger op deraf.« Og en dunhaget Grønskolling traadte frem og brovtede: »Med disse mine Hænder har jeg i Mediolanum skrabet Snavs op af Rendestenen og tilsølet den frække Venus.« »Og jeg,« sagde en mimrende, tandløs Olding, »kom til, kaldte Brødrene sammen, og vi slæbte hende ud og styrtede hende ned i en Kloak.«

»Til Templet! Til Templet!« brølede nogle.

»Det er Guds Vilje, og det er Kejserens Vilje,« tilføjede andre.

Og de ilede afsted til Templet, lagde en Løkke om Gudindens Hals og slæbte hende afsted gennem Gadens Snavs. Indvaanerne knurrede og sagde: Lad os slaa disse formastelige ned som skabede Hunde; men de gjorde ikke Alvor af deres Trusel; ti de frygtede Kejserens Vrede.

Julius var ogsaa blandt dem, der saa til. Alt, hvad han havde lidt, strømmede gennem hans Bryst og fyldte ham med Raseri. Han greb fat i Rebet, hvormed de slæbte Gudinden afsted; han hjalp til med at kaste Billedet i en Sump.

VI.

Det stundede mod Vaar.

Svovlgule og matsorte Skyer slyngede sig op fra Horisontens Rand og jog som ildspyende Drager hen over Himlens Hvælving. Stormen kom fra Havet og slæbte tunge Haglbyger ind over Sletten. Træernes Grene brødes og slyngedes mod Jorden med dumpe Brag.

Julius stod udenfor sit Hus og glædede sig over Uvejret. En Rytterske, hyllet i en lang, hvid Klædning, baaren af en sort Hest, jog hen over Sletten, svøbt i Haglstænk og Lynglimt, blæst hid af Stormen.

Hun stansede ved hans Dør.

Det var Politta: »Har jeg tøvet for længe?«

»Jeg har længe savnet dig. Men nu vil jeg slaa min Dør i Laas, saa du aldrig tiere forlader mig.«

Og de gik ind sammen.

VII.

I Syden kommer Foraaret tidligt.

Paa en eneste Nat blev et Brudelagen af skinnende hvide Blomster slaaet ud over alle Buske og Træer. Og dybt inde i Skoven piblede dunkelt-blaa Violer frem mellem det blegt grønne Græs ved Foden af de svære Kastanier. Derinde vandrede Julius og Politta og søgte det Kær, hvori Gudindens Billed var nedstyrtet. Et hvidt Skimt i det graalige,

grumsede Vand røbede Stedet. Julius lagde nu et Reb om Gudindens Legeme, tog fat og trak, saa Knæerne skjalv under ham og Sveden sprang frem af Pandens Porer. Statuen var tung. Han stønnede under Møjen og sporede sig forgæves frem med bitre Selvbebrejdelser, fordi han selv havde Lod og Del i Gudindens Nedværdigelse. Da greb Politta fat i Rebet for at staa ham bi. Han maatte smile ved Synet af hendes spinkle, fine Hænder, der knyttedes, saa Knoerne hvidnede. Og dog øgede hendes Bistand hans Styrke. Det lykkedes at drage Gudinden op af Fornedrelsen. Men hvor forandret var hun ikke I - Den ene Arm og Næsen var borte; Ansigtet var fuldt af Ar og Skrammer —.

De rejste Billedet, hvor Kilden risler over blanke Stene og brunligt, fløjlsblødt Mos. De hvælvede et Tag derover. De strøede Violer for Gudindens Fod og gemte sig tæt ind til hinanden. Det var, som om selve Kærligheden var blevet skæmmet med Gudindens Billede under det Uvejr af raa og hadske Tanker, af onde Ord og Handlinger, som drev over Landene. Derfor vilde de nu vogte over den saa meget desto inderligere, saa meget desto ømmere; ti hver Gang et Herrens Vejr hjemsøger Jorden skal Menneskenes Børn bøje Hovedet og søge Tilflugt hos hinanden.

Og de gemte sig endnu tættere ind til hinanden.